

FORUMUL MANAGERILOR DIN CADRUL SISTEMULUI NAȚIONAL DE BIBLIOTECI
Ediția a 27-a

**„BIBLIOTECILE ÎN SUSȚINEREA INCLUZIUNII DIGITALE, SOCIALE ȘI CULTURALE
A MEMBRILOR COMUNITĂȚII”**

Miercuri, 30 noiembrie 2022

**MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**CBN
MOLDOVA** CONSILIUL BIBLIOTECONOMIC
NAȚIONAL

**BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**

FORUMUL MANAGERILOR Ediția
a **XXVII-a**

DIN SISTEMUL NAȚIONAL DE BIBLIOTECI

30 noiembrie 2022 Ora 10⁰⁰

**BIBLIOTECILE ÎN SUSȚINEREA
INCLUZIUNII DIGITALE, SOCIALE
ȘI CULTURALE A MEMBRILOR
COMUNITĂȚII**

zoom

str. 31 August 1989, nr. 78A,
mun. Chișinău, MD-2012

tel.: (+373 22) 221 475
fax: (+373 22) 240 070

@BibliotecaNationala
www.bnrm.md

190 BIBLIOTECA
NAȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

CADRU CONCEPTUAL

Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci prin tradiție stabilește prioritățile de activitate pentru anul imediat următor și oferă rețeaua pe care se va axa programarea activităților.

Prioritatea anului 2023 se va axa pe susținerea incluziunii digitale, sociale și culturale a membrilor comunității și ca rezultat îmbunătățirea calității vieții oamenilor, care reprezintă misiunea bibliotecii. În linii mari, în anul bibliologic 2023, bibliotecile își vor orienta activitatea spre susținerea comunităților în vederea reformelor, modernizării europene și consolidării rezilienței în fața provocărilor cu care acestea se confruntă.

În perioada de pre-programare, bibliotecarii, mai frecvent decât în alte împrejurări, sunt puși în situația de a răspunde la întrebări de felul: care sunt așteptările utilizatorului de la biblioteca zilei de mâine? cum trebuie să fie biblioteca pentru a rezista și chiar a prospera? pe ce se bazează biblioteca de azi și de mâine? Răspunsuri sunt multe, dar din șirul acestora nu pot lipsi următoarele cuvinte cheie:

- *Sustenabilitate:* Bibliotecile trebuie să fie în fruntea schimbărilor pozitive, iar bibliotecarii trebuie să fie conectați la tot ce se întâmplă în țară și în comunitatea din aria de servire a bibliotecii;
- *Spații sociale și de lucru în comun flexibile:* De la prima apariție a blocajelor la nivel de stat, în martie 2020, dictate de pandemie, oamenii au fost mai dornici ca niciodată să reia legătura cu membrii comunității de care aparțin și să se angajeze într-o interacțiune socială constantă. În timpul pandemiei, multe biblioteci au fost forțate să se închidă pentru a respecta reglementările guvernamentale. Cei care au rămas deschiși au introdus mai multe măsuri de acomodare pentru distanțarea socială;
- *Prezența pe rețelele sociale:* Pe măsură ce mai mulți utilizatori accesează informații prin dispozitivele mobile, bibliotecile vor fi puse în situația de a direcționa mai multe resurse pentru a dezvolta o prezență online puternică. Interacțiunea cu utilizatorii prin intermediul rețelelor sociale este o tendință în evoluție rapidă, care atrage un grup demografic mult mai larg (se estimează că numărul utilizatorilor de telefonie mobile va crește în continuare). Fie că este vorba de postarea de videoclipuri, tutoriale sau de publicitate pentru un eveniment viitor, merită întotdeauna să fie folosite rețelele sociale pentru a interacționa cu utilizatorii noi și cei existenți;
- *Bugetare inteligentă:* Datorită creșterii costurilor de întreținere și energie, multe biblioteci sunt impuse să adopte o abordare mai strictă a bugetului anual. Având în vedere nivelul tot mai mare de conștientizare a situației, în rândul utilizatorilor bibliotecii, orice măsură bugetară luată pentru a promova sustenabilitatea este probabil să fie bine primită de utilizatorii bibliotecii. Cheltuielile masive, dictate de criza energetică vor micșora sumele destinate serviciilor publice, implicit bibliotecilor. Este greu de estimat ce poate rezerva viitorul, dar situația nu pare una bună. Respectiv, va trebui de revăzut cheltuielile viitoare, și, la fel, lista priorităților. Economisirea resurselor și flexibilitatea va ocupa un loc tot mai pronunțat în activitatea bibliotecilor. Nu întâmplător, Raportul IFLA privind tendințele, actualizat în anul 2021 formulează ca primă tendință : „Urmează timpuri grele

(O revenire lentă de la COVID va pune presiune asupra tuturor formelor de cheltuieli publice), solicitând bibliotecilor să intensifice eforturile de advocacy”;

- *Soluții bazate pe tehnologii*: Modernizarea tehnologiilor și evoluția programelor cu elemente de inteligență artificială și mașinile automate vor schimba probabil modul în care bibliotecile oferă anumite servicii. Bibliotecile sunt bastioane ale cunoașterii și pe parcurs de milenii puțin s-a schimbat în căile de funcționare. Ultimele decenii au produs, însă, o adevărată revoluție cu implicarea tehnologiilor, care a culminat în anii de pandemie.

În condițiile de austeritate aproape totală, dictată de tot felul de crize, pentru a supraviețui, biblioteca trebuie să-și asume rolul de interfață a comunității. Ca regulă, prioritatea anului este bazată pe tendințele de dezvoltare la nivel național, internațional și local, precum și pe documentele aprobate în acest sens pe toate dimensiunile, pe realitățile în curs de afirmare.

Managerii bibliotecilor - centre biblioteconomice naționale, departamentale și teritoriale, care au responsabilitatea coordonării rețelelor de biblioteci, trebuie să fundamenteze activitatea pe folosirea în comun a ideilor și a resurselor și colaborarea pentru a inova și a demonstra reziliență.

În anul 2022 au fost aprobate mai multe documente strategice, care evident vor fi puse la baza programelor de activitate pentru anul 2023 și vor orienta bibliotecile pe termen lung:

Documente aprobate la nivel internațional:

- 2022 Top Trends in Academic Libraries. Mod de acces: https://digitalcommons.unf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1111&context=library_facpub [accesat 3.10.2022].
- 21Update to ALA's Core Competences of Librarianship. Mod de acces: <https://www.ala.org/educationcareers/2021-update-ala-core-competences-librarianship> [accesat 3.10.2022].
- Everyone's Library Service 2022-2026. Mod de acces: <https://libraries.essex.gov.uk/everyoneslibrary/> [accesat 3.10.2022].
- Global Vision Report Summary. Mod de acces: Disponibil: <https://www.ifla.org/node/11905> [accesat 3.10.2022].
- Global Vision Report Summary Top 10 Highlights and Opportunities. Mod de acces: <https://www.ifla.org/files/assets/GVMultimedia/publications/gv-report-summary.pdf>. [accesat 3.10.2022].
- IFLA Adds a Library Perspective to the 2nd Memory of the World Global Policy Forum. Mod de acces: <https://www.ifla.org/news/ifla-adds-a-library-perspective-to-the-2nd-memory-of-the-world-global-policy-forum/>. [accesat 3.10.2022].
- IFLA TREND REPORT 2021 UPDATE. Mod de acces: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/1830/1/IFLA%20TREND%20REPORT%202021%20UPDATE.pdf> [accesat 3.10.2022].
- Manifestul Bibliotecii Publice IFLA-UNESCO 2022// Mod de acces: <http://bnrm.md/files/accesDedicat/IFLA-UNESCO%20Public%20Library%20Manifesto%202022.pdf> /accesat 07.11.2022/
- Manifestului UNESCO pentru biblioteci publice: 25 de ani de la ratificare. Mod de acces: <https://bjvrancea.ro/25-de-ani-de-la-ratificarea-manifestului-unesco-pentru-biblioteci-publice/> [accesat 3.10.2022].

- Public Library Service: A Catalyst for Community Development. Mod de acces: <http://library.ifla.org/id/eprint/2314/1/s01-2018-maduen.pdf> ; <https://www.ala.org/tools/research/librariesmatter/category/social-role-library>. [accesat 3.10.2022].
- Skills for the future. Our libraries offer services to help residents develop new skills from job seeking to creative writing. Mod de acces: <https://libraries.essex.gov.uk/everyoneslibrary/aim-2-communications-and-infrastructure/skills-for-the-future/>. [accesat 3.10.2022].
- Supporting communities and levelling up. Mod de acces: libraries.essex.gov.uk/everyoneslibrary/aim-3-supporting-communities-and-levelling-up/ [accesat 3.10.2022].
- Surendra, Kumar Pal. Public Library in ICT enabled rendering services with special reference to Birchandra State Central Library in Agartala. Mod de acces: https://www.researchgate.net/profile/Surendra-Pal-3/publication/362154338_Public_Library_in_ICT_enabled_rendering_services_with_special_reference_to_Birchandra_State_Central_Library_in_Agartala/links/62d8f8acaa3d1326c0cc5307/Public-Library-in-ICT-enabled-rendering-services-with-special-reference-to-Birchandra-State-Central-Library-in-Agartala.pdf [accesat 3.10.2022].
- The UNESCO/PERSIST Guidelines for the Selection of Digital Heritage for LongTerm. Mod de acces: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/LM-10-2021-0088/full/html?skipTracking=true> [accesat 3.10.2022].
- Under the election radar. In: PublicLibrariesNews. What's Happening to Your Library? Mod de acces: <https://www.publiclibrariesnews.com/2022/05/under-the-election-radar.html> [accesat 3.10.2022].
- UNESCO Memory of the World International Register Calls for Nominations for 2022-2023 Cycle. Mod de acces: <https://www.ifla.org/news/unesco-memory-of-the-world-international-register-calls-for-nominations-for-2022-2023-cycle/> [accesat 3.10.2022].
- United Nations Sustainable Development Goals Study 2021 Findings from the 2020 OCLC Global Council Survey. Mod de acces: https://www.oclc.org/content/dam/research/publications/2021/216896-WWAE-A4_SDG-Summary-Report-Global-Council.pdf [accesat 3.10.2022].
- Universal Library Offers. Mod de acces: <https://www.librariesconnected.org.uk/page/universal-library-offers> [accesat 3.10.2022].
- Viziune globală. Rezumatul raportului. Mod de acces: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/GVMultimedia/publications/gv-report-summary-ro.pdf> [accesat 3.10.2022].

Documente de nivel național:

- Anunț privind inițierea elaborării Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030 (STDM 2030). Mod de acces: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-strategiei-de-transformare-digitala-a-republicii-moldova-pentru-anii-20232030-stdm-2030/9355?fbclid=IwAR0A4yBNRUA6ds_Q5rqr2p_7H5C-Qc9xe7sxK3_VxpcF4UZIBes_14zH-hCemIM [accesat 3.10.2022].
- Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030 (STDM 2030). Mod de acces: <https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-strategiei-de-transformare-digitala-a-republicii-moldova-pentru-anii-20232030-stdm-2030/9355> [accesat 3.10.2022].
- Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova europeană 2030”. Mod de acces: https://ro.scribd.com/document/596268876/Strategia-Na%C8%9Bional%C4%83-de-Dezvoltare-Moldova-European%C4%83-2030#from_embed [accesat 7.1.2022].

- Documente care reflectă statutul Republicii Moldova de țară candidat de aderare la Uniunea Europeană.

La nivel local: Bibliotecile vor fi prezente și se vor alinia la prevederile strategiilor locale de dezvoltare a comunităților, la resursele locale și necesitățile rezidenților din aria de servire, participarea bibliotecilor în proiecte precum vulnerabilitatea energetică, incluziunea refugiaților și altele.

PRIORITATEA ȘI INIȚIATIVE CHEIE PROFESIONALE ALE ANULUI 2023

Prioritatea anului profesional 2023: BIBLIOTECILE ÎN SUSȚINEREA INCLUZIUNII DIGITALE, SOCIALE ȘI CULTURALE A MEMBRILOR COMUNITĂȚII

Reieșind din prevederile documentelor menționate, și în funcție de situația reală, pentru anul 2023 sunt identificate **următoarele inițiative cheie:**

Notă: La stabilirea inițiativelor cheie profesionale ale bibliotecilor naționale, publice teritoriale, din învățământ, specializate (fundamentate pe cele naționale, prezentate în documentul de față), se va ține cont de statutul funcțional al instituției, necesitățile populației din zona de servire și de posibilitățile reale.

<i>Inițiative cheie ale anului</i>	<i>Conținuturi ale inițiativelor cheie</i>	<i>Responsabili</i>
Implicarea bibliotecilor în programe de transformare și promovare a comunităților	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ajustarea colecțiilor la necesitățile actuale ale membrilor comunității ▪ dezvoltarea/digitizarea colecțiilor de memorie locală ▪ lărgirea accesului la informație prin intermediul resurselor informaționale ▪ diversificarea metodelor biblioteconomice de promovare a comunității (biblioteca și comunitatea în Wikipedia etc.) ▪ identificarea resurselor deschise privind stocarea informației de memorie locală (https://archive.org/, DSpace etc.) ▪ respectarea „Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe”, nr. 230 din 28.07.2022 în vederea digitizării colecției de memorie locală și oferirea accesului deschis 	E. Dmitric M. Cebotari
Bibliotecile publice ca agenți ai dezvoltării durabile și integrării europene a Republicii Moldova	<ul style="list-style-type: none"> ▪ servicii electronice în sprijinul dezvoltării competențelor membrilor comunității ▪ lărgirea gamei de informații, puse la dispoziția comunității prin intermediul serviciilor de informare ▪ intensificarea colaborărilor cu structurile de turism și prestarea de servicii colaborative în scopul promovării comunității ▪ formarea culturii informației a membrilor comunității 	E. Dmitric N. Ghimpu

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ monitorizarea și evaluarea impactului serviciilor ajustate în conformitate cu Agenda ONU 2030 	
Îmbunătățirea operării și managementului de bibliotecă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ fundamentarea activității bibliotecilor pe strategiile de dezvoltare naționale și internaționale („Manifestul UNESCO privind biblioteca publică”, „Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova europeană 2030”, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă etc.) ▪ menținerea standardelor profesionale de funcționare a bibliotecii ▪ concentrare pe evaluarea impactului și colectării de date pentru a demonstra beneficiile bibliotecii ▪ dezvoltarea parteneriatelor și implementarea proiectelor comunitare ▪ asigurarea formării profesionale a personalului din biblioteci în scopul prestării serviciilor adecvate necesităților membrilor comunităților ▪ dezvoltarea competențelor personalului din biblioteci privind proprietatea intelectuală, dreptul de autor și drepturile conexe (centrare pe prevederile „Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe”, nr. 230 din 28.07.2022) ▪ augmentarea promovării imaginii bibliotecii prin intermediul tehnicilor și tehnologiilor informaționale (website, blog, rețele sociale (Facebook, Instagram, Twitter, SlideShare etc.) ▪ promovarea și diseminarea experiențelor reprezentative ale bibliotecii (integrarea studiilor de impact în raportul de activitate/documentele bibliotecii, publicare de articole, comunicări la nivel național/internațional) 	L. Corghenci V. Popa S. Ucrainciuc
Implementarea recomandărilor UNESCO privind Știința Deschisă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oferirea comunităților acces la cunoștințe științifice, cum ar fi rezultatele cercetării și informații care pot avea un impact asupra vieții membrilor comunității ▪ promovarea culturii Științei Deschise (activități de informare și instruire în vederea utilizării Resurselor Educaționale Deschise pentru bibliotecari; activități de sensibilizare a utilizatorilor în vederea utilizării etice și corecte a informației, conform normelor de integritate științifică; formarea, educația, alfabetizarea digitală și consolidarea capacităților pentru Știința Deschisă a bibliotecarilor, utilizatorilor și publicului larg); ▪ cooperarea îterbibliotecară în crearea conținutului digital local 	V. Vasilica A. Drăgănel

	<ul style="list-style-type: none">▪ dezvoltarea competențelor membrilor comunității de utilizare etică și corectă a informației (respectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe centrate pe prevederile „Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe”, nr. 230 din 28.07.2022)	
--	--	--